

בס"ד. ש"פ עקב, מבה"ח אלול, ה'תשי"א

(הנחה בלתי מוגה)

והי' עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם ושמר הוי' אלקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך גו' וברך פרי בטןך וגו'.¹ וצריך להבין תוכן ג' הענינים דברית חסד ושבועה. דהנה, לפי הפירוש הפשוט בכתוב הרי זה ענין של תנאי, שאם תשמעון את המשפטים גו' אזי ושמר גו' את הברית ואת החסד אשר נשבע גו'. וצריך להבין², שהרי ענינים אלו אינם תלויים כלל בתנאי. דהנה, ענין הברית הוא³ כמו שני אוהבים שכורתים ברית ביניהם, שאפילו אם יהי' דבר המפריד ביניהם ומפסיק את האהבה (כגון כשאחד מהם יתנהג שלא כדבעי) מ"מ לא יוגרע מאהבתם כלל, ונמצא, שענין הברית אינו תלוי בתנאי כלל. וכן ענין השבועה אינו על תנאי, וכמו בענין נשבעין לקיים את המצוות⁴, שגם אם יהיו מגיעות ועיכובים על קיום המצוות, הנה על זה היא השבועה שלא יתפעל משום דבר ויקיים את המצוה⁵. ועד"ז הוא בשבועה דלמעלה⁶ דכתיב בי נשבעתי גו', אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם⁷, שהכוונה בזה היא שמבלי הבט על המעמד ומצב של בני, מכריח הקב"ה את עצמו כביכול לקיים שבועתו. וכמו"כ ענין החסד אינו תלוי בתנאי, שהרי ענין החסד הוא להשפיע לכל, לא רק למי שראוי, אלא גם למי שאינו ראוי⁸. ויתירה מזה, כידוע החילוק בין המדות חסד גבורה ורחמים, שענין הגבורה הוא שמדקדק על כולם, גם על הראויים כו', וענין הרחמים הוא, דהגם שאינו ראוי מ"מ מרחם עליו ומשפיע לו, ומ"מ, ניכר בזה החילוק בין מי שראוי למי שאינו ראוי, משא"כ ענין

1) ריש פרשתנו (ז, יב"ג). — כמה ענינים מהמאמר נכללו בלקו"ש ח"ט ע' 71 ואילך.
 2) ראה גם רד"ה זה תרע"ג (המשך תער"ב ח"א ע' שנה).
 3) ראה לקו"ת נצבים מד, ב. ובכ"מ.
 4) נדרים ת, רע"א. וש"נ. וראה קונטרס ומעין מאמר יד פרק א. מקומות שצוינו בהערה 6.
 5) ראה גם כלי יקר פרשתנו שם, יב (ד"ה ושמר). רד"ה והי' עקב תרל"ד (סה"מ תרל"ד ע' רצ).
 6) ראה לקו"ת שמע"צ פג, ב ואילך. מאמרי אדה"ז אתהלך לאזניא ע' רה. סה"מ תרל"ה ח"ב ע' תלד. קיצורים והערות לתניא ע' נב ואילך. סה"מ תרח"ץ ע' רלט ואילך.
 7) וירא כב, טז.
 8) מיכה ז, כ.
 9) לקו"ת דברים א, ד. אג"ק אדמו"ר מהורש"ב ח"א ע' עד ואילך. סה"מ תש"ט ע' 8 ואילך (השני).

החסד הוא שמשפיע לכל ואינו מדקדק כלל בין ראוי לשאינו ראוי. וכיון שענינים אלו אינם תלויים בתנאי, א"כ מהו אומרו והי' עקב תשמעון את המשפטים גו', שדוקא אז ושמר גו' את הברית ואת החסד אשר נשבע גו'. גם צריך להבין² דיוק הלשון והי' עקב תשמעון, דכיון שזהו"ע של תנאי, הרי מתאים יותר הלשון אם, והי' אם תשמעון, ע"ד מ"ש¹⁰ והי' אם שמוע תשמעו גו', ומהו אומרו והי' עקב תשמעון. והנה, רש"י פירש (מיוסד על מ"ש במדרש תנחומא¹¹) דקאי על מצוות שאדם דש בעקביו. אך לפי זה אינו מובן מ"ש את המשפטים האלה, משפטים דוקא¹², דהנה ידוע שיש במצוות ג' סוגים¹³, עדות חוקים ומשפטים. משפטים הם המצוות שהשכל מחייבן, ועדות הן המצוות שיש להם מקום (עכ"פ) בשכל, היינו, שאף שמצד עצמו לא הי' האדם מקיימן, מ"מ יש מקום לקיימן מצד העדות שבהן, כמו המצוות שהן זכר ליציאת מצרים. וחוקים הם המצוות שאומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת כו"¹⁴, שאין להם מקום בשכל, ורק חוקה חקתי גזירה גזרתי כו"¹⁵. וא"כ, כאשר הכתוב מזכיר אודות מצוות שאדם דש בעקביו, שלא מדקדקים בהם, הול"ל חוקים או עכ"פ עדות, ולמה נקט משפטים דוקא.

ב) ולהבין כל זה יש להקדים תחילה¹⁶ ביאור מאמר הזוהר¹⁷ תלת קשרין¹⁸ מתקשראן דא בדא, ישראל באורייתא ואורייתא בקוב"ה וכולהו דרגין על דרגין סתים וגליא. והיינו, שהתקשרות זו היא לא רק בבחי' סתים דישראל, שהם הכחות הנעלים שבנפש, אלא גם בבחינת הגליא שבישראל, שהם הכחות הגלויים, ולא רק בנוגע לנפש האלקית, אלא על ידה הנה גם הכחות הגלויים של נפש הבהמית מתקשראן באורייתא ובקוב"ה. והענין בזה¹⁹, דהנה, לשון התקשרות (מתקשראן) שייך רק בשני דברים שהם נפרדים זמ"ז, משא"כ בדבר אחד לא שייך לשון התקשרות, כי אם לשון דביקות, וכמו אור ומאור, שהאור

10) פרשתנו יא, יג.

11) פרשתנו א.

12) ראה רד"ה והי' עקב תרד"ע (המשך תער"ב ח"א ריש ע' תקפא).

13) ראה רמב"ן ואתחנן ו, כ. וראה בארוכה סה"מ הי"ש ע' 51 ואילך. ס"ע 90 ואילך. ובכ"מ.

14) פרש"י חוקת יט, ב. וראה במדב"ר

פי"ט, ח.

15) במדב"ר ר"פ חוקת.

16) בכל הבא לקמן — ראה המשך

תער"ב שם ס"ע שנו ואילך. ועיין תו"מ סה"מ אייר ע' רפד ואילך ובהנסמן שם.

17) ח"ג עג, א.

18) ראה סה"מ תרנ"ז ע' כח בשוה"ג.

סה"מ הי"ש ע' 61 בהערה.

19) ראה גם לקו"ש ח"ט ע' 73 הערה 15.

אינו דבר אחר מהמאור אלא רק גילוי מן העצם, לכן לא שייך בו התקשרות, כי אם דביקות, שהוא דבוק ומיוחד בהעצם. והנה, הנשמה למעלה היא בבחינת דביקות באלקות, וכדיוק לשון התניא²⁰ שגם צדיק גמור עובד ה' ביראה ואהבה רבה בתענוגים לא יגיע למעלת דביקותו בה' בדחילו ורחימו בטרם ירידתו לעוה"ז כו'. ורק כאשר הנשמה באה למטה ונעשית בבחי' מציאות, אזי שייך בה לשון התקשרות. והיינו, שכאשר הנשמה היא בבחי' טהורה היא²¹, אזי היא בבחינת דביקות באלקות, אבל כפי שהיא בבחי' אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפחתה בי ואתה משמרה בקרבי, שאז היא בבחינת יש ומציאות דבר, אזי ההתחברות שלה עם אלקות הוא בבחי' התקשרות, ועז"נ תלת קשרין מתקשראן דא בדא כו'.

אך מ"מ יש מעלה יתירה בענין ההתקשרות למטה על ענין הדביקות למעלה, שדוקא ע"י ההתקשרות למטה באים למדריגה גבוהה יותר. והענין הוא, דהנה כתיב²² שחורה אני ונאווה בנות ירושלים. בנות ירושלים קאי²³ על הנשמה שלמעלה שנקראות בשם בנות ירושלים להיותן בבחינת שלימות היראה (שזהו"ע ירושלים, ע"ש יראה שלם²⁴), וכנ"ל ממ"ש בתניא שגם צדיק גמור עובד ה' ביראה ואהבה רבה בתענוגים לא יגיע למעלת דביקותו בה' בדחילו ורחימו בטרם ירידתו לעוה"ז כו', היינו, שרק בהיותן למעלה הן בבחי' שלימות היראה, ועש"ז נקראות בנות ירושלים. ובפרטיות יותר קאי בנות ירושלים על הנשמות כפי שהן בבחינת מלכות דאצילות²⁵, כי למעלה מספירת המלכות לא שייך ענין האהוי"ר, שהרי אין שם בחי' יש מי שאוהב ויש מי שירא, ורק בבחינת המלכות שהיא בחינת הגילוי שבאצילות, בחינת יש נאצל, לכן שייך שם ענין היראה. וזהו מ"ש שחורה אני ונאווה בנות ירושלים, היינו, שהנשמה שלמטה אומרת אל הנשמות דלמעלה (שנקראות בנות ירושלים), שחורה אני, בבחינת שחרות והתעלמות האור, להיותה בבחינת פירוד (אָפּגערִיסן) מעצמות ומהות א"ס ב"ה, וגם בבחינת פירוד מבנות ירושלים, שאינה בבחי' שלימות היראה, שהרי גם שיהי' צדיק גמור כו' לא יגיע למעלת דביקותו בה' בדחילו ורחימו כו' שהגוף אינו יכול לסבול כו', וכיון שהנשמה נמצאת ומתקיימת בהגוף, הרי מובן שהיא רחוקה מבחינת

23) לקו"ת שה"ש ו, ג.

24) ראה ב"ר פנ"ו, יו"ד.

25) לקו"ת ש"ז, ב.

20) פל"ז (מח, א).

21) נוסח "אלקי נשמה" בתפלת השחר

(ברכות ס, ב). וראה לקו"ת ראה כו, א.

22) שה"ש א, ה.

שלימות היראה, ויתירה מזה, שנמצא בארץ צי' ועיף בלי מים²⁶, שהרי יכול לעבור ח"ו על ענין של קום ועשה וגם על ענין דשב ואל תעשה. אך אעפ"כ (שחורה אני) ונאוה, שדוקא בהיותה למטה היא בבחי' תכלית הנוי והיופי, כי, מצד ההעלמות וההסתרים שישנם למטה דוקא, מתעוררת הנשמה בצמאון לאלקות ואהבה כרשפי אש, שזהו תכלית היופי דאהבה (משא"כ בהיותה למעלה, שאין שם העלמות והסתרים, אינה בבחי' צמאון לאלקות), ולכן היא בתכלית היופי (ונאוה).

ג) **אמנם** צריך להבין, דלכאורה היתרון שנעשה בנשמה ברידתה למטה, שמצד ההעלמות וההסתרים מתעוררת בצמאון ואהבה כרשפי אש, שייך רק בענין האהבה, אבל ענין היראה הוא באופן נעלה יותר כאשר הנשמה היא למעלה. דהנה, ענין היראה בא מהכרת והרגשת הרוממות, שדוקא עי"ז יתעורר ביראה. וענין זה הוא דוקא בהיות הנשמה למעלה, דכיון שיש שם ענין הגילויים, אזי נרגש רוממות האלקות, ועי"ז נעשה היראה, משא"כ בהיות הנשמה למטה שאין שם גילויים כו'. ועוד זאת, דהנה באהבה מספיק ענין ההבנה וההשגה בלבד, שכאשר מבין ומשיג שהדבר טוב עבורו, אזי מתעורר לאהוב את הדבר, והיינו לפי שבטבעו נמשך לדבר שיכול להביא לו תועלת, ולכן כשמשגי שהאלקות טוב לפניו, אזי מתעורר באהבה. אמנם ביראה אינו מספיק ענין ההשגה בלבד, אלא צריך להיות הכרה והתקשרות במי שירא ממנו, וטעם הדבר הוא לפי שיראה ענינה ביטול, שזהו היפך מציאות האדם, ולכן לא מספיק על זה הבנה והשגה, אלא צ"ל הכרה והתקשרות דוקא, ולזה צריך יגיעה דוקא, וכלשון חז"ל²⁷ אוי לבשר שלא נתייגע ביראה (משא"כ באהבה שבאה ע"י הבנה והשגה בלבד, אין צורך כ"כ בענין היגיעה). ומזה מובן שעיקר ענין היראה שייך דוקא בהיות הנשמה למעלה, דכיון שיש שם ענין הגילויים, אזי נעשה ההכרה וההתקשרות באלקות, שע"ז נעשה ענין היראה. משא"כ למטה שאין שם בחי' הגילויים שעל ידם יבוא לבחי' הכרה והתקשרות, וא"כ, איך יבוא לענין היראה. ועפ"ז צריך להבין הענין ד(שחורה אני ו)נאוה בנוגע ליראה, שתכלית היופי דיראה הוא למטה דוקא, ועכצ"ל שהענין דנאוה צריך להיות לא רק בנוגע לאהבה, אלא גם בנוגע ליראה, שהרי נת"ל שההתאחדות דנשמות ישראל בהיותם למטה

26) תהלים סג, ב. עוד בעניני הפטירה) — הובא בתניא אגה"ק
27) ראשית חכמה שער היראה פי"ב (ד"ה סי"ח (קכו, ב).

באלקות נקראת בשם התקשרות, וידוע²⁸ שקשר של קיימא הוא באופן של ב' קשרים זה ע"ג זה, שהם ב' הענינים דאהבה ויראה, וכמבואר בתניא²⁹ דכמו שהעוף אינו יכול לפרוח בכנף אחד אלא בב' כנפים, כך אי אפשר להיות פרחא לעילא³⁰ אלא ע"י ב' הענינים דדחילו ורחימו. וא"כ צריך להבין מהו היופי (נאוה) בענין היראה למטה דוקא.

אך הענין הוא, דאף שעצם היראה הוא בתוקף יותר בהיות הנשמה למעלה, מ"מ, מהות היראה היא למטה באופן נעלה יותר, כיון שהביטול הוא בבחי' הנחת עצמותו, שזה שייך יותר בהנשמה למטה שהיא בבחי' מציאות בפ"ע. וע"ד המבואר במ"א³¹ ההפרש בין הביטול דאין עוד והביטול דכולא קמי' כלא חשיב, דהביטול שבאור הוא בבחי' כלא חשיב, והביטול דאין עוד (שהוא נעלה יותר) הוא בבחינת יש דוקא. והיינו, שבהיות הנשמה למעלה הביטול שלה הוא בבחינת כולא קמי' כלא חשיב, שע"י ההתבוננות שהמקור מחי' אותו תמיד והוא באין ערוך אליו, ה"ה מתבטל לגמרי וכלא חשיב. אבל מ"מ, כיון שהוא אלקות, לכן אינו מתבטל ממציאיותו לגמרי (ער ווערט ניט אויס) באופן דאין עוד. אמנם בהיותו למטה ששם יש העלמות והסתרים, הנה כאשר בא לידי הכרה (אז ער כאפט זיך) שהאמת אינו כן (אז עס איז ניט אַזוי), אזי מתבטל לגמרי, וידוע שיש רק מהות ועצמות א"ס ב"ה, ואין עוד מלבדו. וזוהי מעלת היראה למטה דוקא, דאף שעצם הביטול הוא בתוקף יותר למעלה, מ"מ מהות הביטול הוא באופן נעלה יותר בהיות הנשמה למטה, ולכן אומרים שחורה אני ונאוה גם לענין היראה.

ד) והנה כשם שבקשר הא' דישראל עם קוב"ה יש מעלה בהתקשרות הנשמה למטה דוקא, כמו"כ גם בקשר הב' דאורייתא בקוב"ה יש מעלה בהתקשרות התורה למטה דוקא. דהנה³², אף שהתורה היא חכמתו ורצונו של הקב"ה, הרי בירידתה למטה היא בבחינת נובלות בלבד מבחינת חכמה שלמעלה, כמאמר³³ נובלות חכמה שלמעלה תורה. והיינו לפי שהתורה נתלבשה בשכל האנושי ובעניני העולם ובטענות של

28) ראה שלטי גיבורים שבת רפ"ו.
רמ"א אור"ח ששי"ז ס"א. שו"ע אדה"ז שם
ס"ב"ג. ועוד.
29) פמ"א (נז, ריש ע"ב).
30) ראה תקו"ז ת"י (כה, ב).
31) ראה סה"מ תרס"א ע' קצז ואילך.
תרצ"ב ע' קי ואילך.
32) בהבא לקמן — ראה המשך תער"ב
שם ע' ססד ואילך.
33) ב"ר פ"ז, ה. וראה המשך תער"ב שם
ע' שנ ואילך. ובכ"מ.

שק"ר³⁴, ועד שאפשר שהאדם ילמוד תורה וישכח על נותן התורה³⁵, ויתרה מזה, שאפשר שהלימוד יהי' באופן דלא זכה, שאז נעשית לו כו'³⁶. וכל זה הוא מפני שהתורה בהיותה למטה היא בבחינת מציאות. וענין זה הוא לא רק בבחינת גליא דתורה, אלא גם בבחינת סתים דתורה, דהיינו הסתים שבגליא, שזהו לימוד התורה כפי שהנשמות לומדות בגן עדן, כמו הלכות נגעים וקרבנות והמחליף פרה בחמור וכיו"ב, שבכל ענינים אלו מבארת התורה עניני ההשתלשלות, שזהו בבחינת מציאות. והיינו, שהפירוש בירידת התורה למטה הוא לא רק למטה בעוה"ז דוקא, אלא בכללות העולמות שאחר הצמצום, שהרי לפני הצמצום לא הי' מקום לעמידת העולמות³⁷, ורק לאחר הצמצום נעשה מקום לעמידת העולמות, ושם הוא ענין התורה כפי שמבארת פרטי הענינים בסדר השתלשלות. והנה, כיון שהצמצום הי' בדרך סילוק לגמרי, הרי מובן, שכאשר התורה היא לאחר הצמצום, לא נופל על זה לשון דביקות, כי אם לשון התקשרות. ומכ"ש כפי שהתורה היא למטה בעוה"ז, הרי בודאי לא שייך בה לשון דביקות. ועם היות שדברי תורה אין מקבלין טומאה³⁸, לפי שהתורה אינה בבחינת התלבשות, וכידוע ההפרש בין תורה לתפלה, שענין התפלה הוא בהתלבשות, שהרי ההתבוננות בתפלה היא בבחי' האלקות השייך לעולמות, וההתבוננות היא באופן שהענין מושג היטב במוחו, משא"כ התורה שאינה באה בהתלבשות ממש, ועד"ז הוא ההפרש בין תורה למצוות, שהמצוות נתלכשו בדברים גשמיים ממש, משא"כ התורה אינה מלובשת בדברים גשמיים, ורק מדברת אודותם, שאין זה בדרך התלבשות אלא בדרך מקיף בלבד, שלכן אין דברי תורה מקבלין טומאה, אך מ"מ, כיון שהתורה נמשכת בעניני העולם בדרך מקיף עכ"פ, לכן לא שייך לומר על זה לשון דביקות, כי אם התקשרות בלבד. אמנם, דוקא בירידת התורה למטה שאז היא בבחי' התקשרות בלבד, נמשך בה מבחינת עצמות אוא"ס ב"ה (ע"ד הנ"ל בישראל). וענין זה נמשך בתורה דוקא ע"י ישראל, והיינו, שבתחילה היא ההתקשרות דישראל בקוב"ה ע"י התורה, ועי"ז נעשה תוספת אור גם בתורה. דהנה, מעיקרא כי עביד אינש אדעתא דנפשי' קא עביד³⁹, שזהו ענין לימוד התורה שלפני התפלה, שהו"ע ההתבוננות, שע"ז פועל בתפלה בירור וזיכוך נפשו, ומתקשר עם

(37) ראה עץ חיים שער א (דרוש עיגולים

(34) ראה תניא פ"ה. ועוד.

(35) ראה ר"ן נדרים פא, א. ב"ח או"ח וישר) ענף ב.

(38) ברכות כב, א.

סמ"ז.

(39) פסחים סח, ב.

(36) יומא עב, ב.

עצומ"ה א"ס ב"ה. ואח"כ הוא לימוד התורה לאחר התפלה, לימוד תורה לשמה, לשם התורה עצמה, לקשר את התורה עם עצומ"ה א"ס ב"ה. והיינו, שעייז שהתורה פעלה אצלו ההתקשרות בעצומ"ה א"ס ב"ה, פועל גם הוא בתורה את ההתקשרות עם עצומ"ה א"ס ב"ה. וזהו ענין תלת קשרין מתקשראן דא בדא ישראל באורייתא ואורייתא בקוב"ה, שזוהי ההתקשרות דתורה ונש"י כמו שהם בבחי' מציאות, שגם אז הם מתקשראן בקוב"ה, ויתירה מזה, שכולהו סתים וגליא, שההתקשרות היא לא רק בהגליא דישראל, גליא דתורה וגליא דקוב"ה, אלא גם בבחינת סתים ופנימיות, הפנימיות דנש"י, פנימיות התורה ופנימיות האלקות, שזוהי מעלת ההתקשרות שע"י הירידה למטה דוקא.

ה) וזהו והי' עקב תשמעון גו' ושמר הוי' אלקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע גו'. דהנה, ענין הברית הוא שגם כאשר אחד משני האוהבים אינו מתנהג כדבעי, מ"מ תהי' האהבה כבתחילה. וכן ענין החסד הוא שמשפיע גם לשאינו ראוי, והו"ע חסד דקשוט, שהוא בחי' חסד דעתיק, דלית שמאלא בהאי עתיקא⁴⁰. וכן ענין השבועה הוא באופן שמכריח את עצמו כו' כאילו אין לו ברירה כביכול (כנ"ל). והיינו, שענינים אלו הם למעלה מטו"ד, בחי' שלמעלה מסדר ההשתלשלות. ולמדריגה זו מגיעים דוקא ע"י העבודה דוהי' עקב תשמעון, והיינו, שפירוש הכתוב אינו לשון תנאי, אלא שכן הוא סדר העבודה, שהמשכת בחינה שלמעלה מהשתלשלות היא בבחינת עקב דוקא. והענין בזה, דהנה, יש בנשמה ב' בחינות ישראל ויעקב⁴¹, ישראל אותיות לי ראש⁴², דהיינו ראש שבנשמה, ויעקב בחינת יו"ד עקב⁴³, עקב שבנשמה⁴⁴. וכן הוא גם בזמן ומקום, דעקב קאי על הזמן והמקום דעקבתא דמשיחא⁴⁵, כאשר אותותינו לא ראינו ואין אתנו יודע עד מה⁴⁶, אלביש שמים קדרות⁴⁷. ומ"מ ישנו הענין דתשמעון, שהו"ע ההבנה והשגה כו'. ובפרטיות יותר, כפי שממשיך בכתוב את המשפטים האלה, דקאי⁴⁸ על

44 ראה אוה"ת פרשתנו ע' תצ. ע' תקב.

ע' תקה.

45 ראה אוה"ת שם ע' תעט. ע' תצא. ע'

תקד בשם אור המאיר פרשתנו (ח, ג בהוצאת ווארשא, תרמ"ג).

46 תהלים עד, ט.

47 ישעי' נ, ג. וראה תו"א וישב כח, ד.

48 ראה סד"ה והי' עקב תרד"ע (המשך

תער"ב ח"א ע' תקפט).

40 זח"ג קכט, א. ועד"ז שם רפט, א.

41 ראה גם לקו"ת בלק ע, ג ואילך.

ובכ"מ.

42 שער הפסוקים להאריז"ל וישלח לב,

כט. לקו"ת שלח מח, ב ואילך. סהמ"צ

להצ"צ טו, ב — בשם הוזהר.

43 עץ חיים שער ג (שער סדר האצילות)

פ"ב. תו"א ויצא כא, א.

המשפט שהאדם שופט את עצמו⁴⁹, עי"ז שמתבונן בתכלית בריאתו ובאופן מעמדו ומצבו, והיינו, שמתבונן בשורש נשמתו שהיא הצובה מתחת כסא הכבוד⁵⁰, ולמעלה יותר, בבחי' נשמה שנתת בי טהורה היא, ומתבונן מאין באתי⁵¹, ואח"כ מתבונן במעמדו ומצבו עתה, שהוא בבחינת השוכן אתם בתוך טומאותם⁵², וגלו לאדום שכינה עמהם⁵³, שנוטל עמו (ער שלעפט מיט זיך) את הניצוץ האלקי, ולאחרי כל זה הרי לעת מן העתים יתעורר בתשובה שלימה, כיון שישנה נתינת כח מלמעלה עי" הכרוזים העליונים שמכריזים שובו בנים שובבים⁵⁴. ועי" ההתבוננות בכל זה, שזהו"ע המשפטים, הנה גם בהיותו בבחינת עקב, עקב דנשמה, וזמן ומקום דעקבתא דמשיחא כו', יבוא למעמד ומצב דתשמעון גו' ושמרתם ועשיתם גו', דקאי על ג' הלבושים דמחשבה דיבור ומעשה⁵⁵, תשמעון הו"ע ההבנה וההשגה, שזהו בלבוש המחשבה, ושמרתם הו"ע הדיבור, כמארז"ל⁵⁶ שמור זו משנה, דהיינו ת"ת שכנגד כולם⁵⁷, שהוא בדיבור, ועשיתם זה מעשה. ועי"ז ושמר הוי' אלקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע, שהם הענינים שלמעלה מהשתלשלות. וזהו גם הקשר דפרשה זו לשבע דנחמתא, כמרומו בדיוק הלשון והי' עקב גו', אין והי' אלא לשון שמחה⁵⁸, כיון שגם בבחי' העקב, עקב דנשמה והזמן ומקום דעקבתא דמשיחא, יהי' תשמעון וגו', ואז תהי' גם ההמשכה מלמעלה, ושמר הוי' אלקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע, המשכה שלמעלה מהשתלשלות, וכל זה יומשך למטה בגשמיות, כהמשך הכתוב וברך פרי בטןך ופרי אדמתך וגו' על האדמה אשר נשבע לאבותיך לתת לך.

(49) ראה גם תו"א בשלח סג, ב. סה"מ תרפ"ט ע' 90. וש"נ.	(55) ראה אוה"ת פרשתנו ע' תעט. ע' תצא ואילך.
(50) ראה זח"ג כט, ב. קכג, ב. ועוד.	(56) ראה ספרי פ' ראה יא, לב. שם יב, א. פרש"י שם יב, כח. ועוד.
(51) אבות פ"ג מ"א.	(57) פאה פ"א מ"א.
(52) אחרי טז, טז.	(58) ראה ב"ר פמ"ב, ג בסופו (נתבאר בלקו"ת ראה ל, ד). ובכ"מ. וראה גם אור המאיר ריש פרשתנו (ז, סע"ג בהוצאה הנ"ל).
(53) ספרי מסעי לה, לד.	
(54) ירמי' ג, יד. שם, כב. זח"ג קכו, א.	
וראה מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ח"א ע' ט. וש"נ.	